

بررسی ارتباط رتبه کنترل داخلی شرکتها با نام تجاری و عملکرد

شیماء میرعرب رضی

کارشناسی ارشد حسابداری، واحد شاهرود، دانشگاه آزاد اسلامی، شاهرود، ایران. (نویسنده مسئول).

Shcom1364@gmail.com

محمد رضا عبدلی

دانشیار گروه حسابداری، واحد شاهرود، دانشگاه آزاد اسلامی، شاهرود، ایران.

Mra830@yahoo.com

شماره ۴۰ / بهار ۱۴۰۰ (جلد سوم) / صص ۱۳-۲۸
چشم انداز حسابداری و مدیریت (دوره چهارم)

چکیده

امروزه موفقیت در عملکردهای بازاریابی نه به عنوان یک علم بلکه به عنوان یک ارزش در جهت پیشبرد اهداف شرکت ها محسوب می شود که نیازمند شناخت محیط داخلی و عملکردی شرکت ها و اصلاح ساختارهای دارای مشکل می باشد. در واقع هدف این پژوهش بررسی ارتباط رتبه کنترل داخلی شرکتها با نام تجاری و عملکرد می باشد. دوره زمانی پژوهشی ۱۳۹۲ تا ۱۳۹۷ بود و در این بازه زمانی تعداد ۷۳ شرکت بورس اوراق بهادار تهران از طریق حذف نمونه گیری سیستماتیک انتخاب شدند. نتایج پژوهش نشان داد، ارتباط رتبه کنترل های داخلی بر نام تجاری در سطح خطای ۱ درصد و بر عملکرد در سطح خطای ۵ درصد تاثیر مثبت و معناداری دارد و باعث می گردد توانمندی های نام تجاری شرکت ها چه از نظر ارزش آفرینی و چه از منظر عملکردی همچون افزایش سهم بازار شرکت ها تقویت شود.

واژه های کلیدی: ارتباط رتبه کنترل داخلی، نام تجاری، عملکرد.

مقدمه

سیستم اطلاعاتی معتبر، صحیح و مربوط یکی از عوامل موثر بر کارایی و توسعه بازارهای سرمایه است که با ارائه اطلاعات به موقع و قابل اتکا از میزان عدم اطمینان می کاهد و موجب تصمیم گیری بهینه می شود. یکی از اطلاعات مهم در بازار سرمایه، پیش بینی سود توسط مدیران است. پیش بینی سود توسط مدیریت، در ارزیابی سود آوری و ریسک مرتبط با آن قضاوت در مورد قیمت سهام و ... در سطح گسترده استفاده می شود. واحدهای اقتصادی برای دستیابی به اهداف کوتاه مدت و بلند مدت و تحقق مأموریت ها و چشم اندازها، حفظ توان مالی و سود آوری، مقابله با رویدادهای غیر منتظره و پاسخ گویی در برابر پاسخ خواهان (صاحبان سرمایه، دولت و...) باید از یک سیستم کنترل داخلی اثربخش برخوردار باشند. کنترل داخلی، یک رویداد یا وضعیت خاص نیست، بلکه مجموعه ای از اقدامات متوالی و فراگیر است که به همه فعالیت های سازمان نفوذ و تسری پیدا می کند. این اقدامات در گستره عملیات یک سازمان و به شکلی مستمر روی می دهد. آن ها در مسیری که مدیریت سازمان را اداره می کند و پیش می برد، به صورتی فراگیر و جدایی ناپذیر از آن وجود دارند. مدیران موسسات و

سازمانها توجه وافری به سیستم های کنترل داخلی دارند، زیرا مدیران به خوبی می دانند در نبود یک سیستم کنترل داخلی اثر بخش، تحقق رسالت اصلی شرکت، حفظ سودآوری و به حداقل رساندن رویدادهای غیر منتظره بسیار مشکل است و سیستم کنترلی وسیله ایست که موجب می شود، نسبت به ارقام و اطلاعات حسابداری اطمینان بیشتری بیابند و اعداد و اطلاعات مذکور را مبنای تصمیمات خود قرار دهند و همچنین آنان را مطمئن می سازد که سیستم و روش های صحیح مالی و اداری در داخل موسسه ایشان به طور کامل اجراء می شود (ارجمندزاد، ۱۳۸۵). صاحبان سرمایه و سایر اشخاص ذی نفع در واحدهای اقتصادی تصور می کنند کنترل های داخلی ابزار دستیابی به اهداف واحد اقتصادی هستند. مدت های طولانی است که کنترل های داخلی مورد توجه است خصوصاً بعد از رسوایی های سال ۲۰۰۲ و تصویب قانون ساریینز اوکسلی. بخش ۴۰۴ این قانون به کنترل های داخلی و وظایف مدیریت در ایجاد و نگهداری یک سیستم اثر بخش کنترل داخلی پرداخته است. بخش ۴۰۴ مدیریت شرکت ها را ملزم به ارائه و نگهداری گزارشی از کنترل داخلی به همراه گزارش سالانه می کند. مقررات کمیسیون بورس اوراق بهادار آمریکا (SEC) در قالب بخش ۴۰۴ مدیریت شرکت را ملزم می دارد تا تغییرات مهم در کنترل های داخلی ناظر بر گزارشگری مالی را که طی ۳ ماهه آخر سال رخ داده است، افشا کند و براساس بند ۳۰۲ این قانون، مدیریت باید در گزارش سه ماهه و سالانه تمام نقاط ضعف موجود در کنترل داخلی را افشا کند. کنترل های داخلی موثر به این دلیل که به واحدهای تجاری اطمینان می دهد که می تواند به اهدافش برسد، تا حد زیادی بیش اطمینانی را در مدیران تقویت می نماید چرا که تا حد زیادی اطمینان حاصل شود که گزارش های کنترل داخلی قابل اعتماد هستند. اما از طرف دیگر، اطمینان بیش از حد می تواند به اتخاذ تصمیم های نادرست و سیاست های نامناسب سرمایه گذاری، تأمین مالی یا حسابداری منجر شود و هزینه های سنگینی را بر شرکت تحمیل کند. از طرف دیگر، امروزه برای تعداد زیادی از سازمانها ساختن برندهای قوی از اهمیت زیادی برخوردار است، زیرا مزیت های بی شماری را در بر دارد. برندهای قوی به شرکت ها کمک می کنند تا در بازار هویت پیدا کنند (ایکار، ۱۹۹۶). در فعالیتهای رقابتی کمتر آسیب پذیر باشند، حاشیه های سود بیشتر، حمایت و همکاری های بیشتر و فرصت هایی برای توسعه برند داشته باشند. برندهای قدرتمند مجموعه ای از منابع مالی و غیرمالی را برای شرکتهای خدماتی فراهم می آورند. این منافع شامل: وفاداری بیشتر مشتریان، انعطاف پذیری بیشتر عملیات شرکت نسبت به بحرانهای محیطی، حاشیه سود بالاتر، فرصت های توسعه و بسط برند و ... می شود (لکزیان، ۱۳۸۷). ارزش برند نمی تواند بدون بررسی دقیق منابع یعنی فاکتورهای به کار رفته در شکل گیری ارزش برند در ذهن مصرف کنندگان به طور کامل مشخص شود. مصرف کنندگان مطلوبیت یک برند را در مقایسه با سایر برندها بر مبنای ادراکات شان از چیزی که دریافت میکنند مثل کیفیت و رضایت مندی در مقابل چیزی که میپردازند مثل هزینه های مالی و غیرمالی ارزیابی میکنند. در ارزیابی ارزش برند از دیدگاه مصرف کننده بیشتر مفاهیم ادراکی مطرح می شود منظور از مفاهیم ادراکی، قدرت برند و مجموعه حالاتی است که مصرف کننده درباره برند یاد می گیرد، احساس می کند، می بیند و در نهایت درک می کند. در مبنای ادراکی ارزش یک برند دارایی است که انتظار می رود ارزش مشتری، تمایلات به خرید مشتری و عملکرد بازارهای شرکتها را بهبود دهد. بیشتر تحقیقات ارزش برند بر متغیرهای آمیخته بازاریابی مثل تبلیغات، توزیع، قیمت و کیفیت محصول به عنوان فاکتورهای به کار گرفته شده متمرکز هستند (یو و همکاران^۱، ۲۰۰۰: ۱۹۹). لذا با توجه به توضیحات داده شده این تحقیق به دنبال بررسی ارتباط رتبه کنترل داخلی شرکتها با نام تجاری و عملکرد می باشد.

¹ Aaker

² Yoo & et al.

مروری بر مبانی نظری و پیشینه پژوهش کنترل های داخلی

سرمایه گذاران و اعتبار دهندگان دو گروه اصلی استفاده کننده از اطلاعات مالی واحدهای اقتصادی می باشند. از این رو، یکی از مهمترین دغدغه های مدیریت و سیستم های حسابداری، فراهم کردن اطلاعات مربوط و قابل اتکا و به طور کلی اطلاعات با کیفیت برای این دو گروه است. (ثقفی و عرب مازار یزدی، ۱۳۸۹). از آن جا که وجود مکانیزمی مانند سیستم کنترل داخلی مطلوب، می تواند کارایی واحد اقتصادی را افزایش و ریسک از دست دادن دارایی ها را کاهش دهد و همچنین، اطمینان معقولی نسبت به قابلیت اعتماد صورت های مالی و رعایت قوانین و مقررات حاصل نماید لذا، مدیران همواره در تلاش هستند که بهترین کنترل های داخلی را در سازمان خود طراحی و مستقر سازند (باقرپور و لاشانی و همکاران، ۱۳۹۵). آلتور و بیٹی^۱ (۲۰۱۰) بیان کردند که بهبود در نظارت بر کنترل داخلی و گزارشگری آن، منجر به بهبود در کیفیت گزارشگری مالی در صنعت بانکداری شده است. بنابراین، طراحی و استقرار سیستم کنترل داخلی مطلوب یکی از عوامل موثر بر افزایش کیفیت اطلاعات ارائه شده از طریق گزارش گری مالی می باشد. (حجازی و اسماعیلی کیا، ۱۳۹۲). از این رو، سازمان بورس، طبق دستور العمل کنترل های داخلی، استقرار سیستم کنترل داخلی در شرکت های پذیرفته شده را با تاکید بر افزایش قابلیت اعتماد و اتکا گزارشات ارائه شده توسط این واحدها الزامی نموده است.

تاکید استانداردها بر استفاده از کنترل های داخلی

واحدهای اقتصادی برای دستیابی به اهداف کوتاه مدت و بلند مدت و تحقق مأموریت ها و چشم اندازها، حفظ توان مالی و سودآوری، مقابله با رویدادهای غیر منتظره و پاسخ گویی در برابر پاسخ خواهان (صاحبان سرمایه، دولت و...) باید از یک سیستم کنترل داخلی اثربخش برخوردار باشند. کنترل داخلی، یک رویداد یا وضعیت خاص نیست، بلکه مجموعه ای از اقدامات متوالی و فراگیر است که به همه فعالیت های سازمان نفوذ و تسری پیدا می کند. این اقدامات در گستره عملیات یک سازمان و به شکلی مستمر روی می دهد. آن ها در مسیری که مدیریت سازمان را اداره می کند و پیش می برد، به صورتی فراگیر و جدایی ناپذیر از آن وجود دارند (حاجیهها و حسین نژاد، ۱۳۹۴).

کمیسیون بورس اوراق بهادار اجرای بند ۴۰۴ قانون ساربینز- اوکسلی را مستلزم وجود چارچوب کنترل داخلی می داند معمولاً مسئولیت این چارچوب بر عهده هیئت مدیره است و این چارچوب باید شامل پنج جزء باشد. مدیران موسسات و سازمان ها توجه وافری به سیستم های کنترل داخلی دارند، زیرا مدیران به خوبی می دانند در نبود یک سیستم کنترل داخلی اثر بخش، تحقق رسالت اصلی شرکت، حفظ سودآوری و به حداقل رساندن رویدادهای غیر منتظره بسیار مشکل است و سیستم کنترلی وسیله ای است که موجب می شود، نسبت به ارقام و اطلاعات حسابداری اطمینان بیشتری بیابند و اعداد و اطلاعات مذکور را مبنای تصمیمات خود قرار دهند و همچنین آنان را مطمئن می سازد که سیستم و روش های صحیح مالی و اداری در داخل موسسه ایشان به طور کامل اجراء می شود (ارجمند نژاد، ۱۳۸۵). صاحبان سرمایه و سایر اشخاص ذی نفع در واحدهای

¹ Altamuro & Beatty

اقتصادی تصور می کنند کنترل های داخلی ابزار دستیابی به اهداف واحد اقتصادی هستند (حساس یگانه و نتایج ملکشاه، ۱۳۸۵).

مدت های طولانی است که کنترل های داخلی مورد توجه است خصوصاً بعد از رسوایی های سال ۲۰۰۲ و تصویب قانون ساریبیز- اوکسلی. بخش ۴۰۴ این قانون به کنترل های داخلی و وظایف مدیریت در ایجاد و نگهداری یک سیستم اثر بخش کنترل داخلی پرداخته است. بخش ۴۰۴ مدیریت شرکت ها را ملزم به ارائه و نگهداری گزارشی از کنترل داخلی به همراه گزارش سالانه می کند. مقررات کمیسیون بورس اوراق بهادار آمریکا (SEC) در قالب بخش ۴۰۴ مدیریت شرکت را ملزم می دارد تا تغییرات مهم در کنترل های داخلی ناظر بر گزارشگری مالی را که طی ۳ ماهه آخر سال رخ داده است، افشا کند و براساس بند ۳۰۲ این قانون، مدیریت باید در گزارش سه ماهه و سالانه تمام نقاط ضعف موجود در کنترل داخلی را افشا کند (قانون ساریبیز- اوکسلی). هدف خاص قسمت های ۳۰۲ و ۴۰۴ قانون ساریبیز- اوکسلی اطلاع رسانی به سرمایه گذاران در مورد افشای نقاط ضعف سیستم کنترل داخلی است که ممکن است اشتباهات مالی را افزایش و توانایی مدیران برای مدیریت سود را کاهش دهد (لامبرت و همکاران^۱، ۱۹۸۷: ۹۱).

کنترل های داخلی موثر این اطمینان را می دهد که واحد تجاری می تواند به اهدافش برسد. برای رسیدن به این هدف باید اطمینان حاصل شود که گزارش های کنترل داخلی قابل اعتماد هستند. این شامل دستیابی کارآمد به قوانین و مقررات و سیاست ها و تعهدات شرکت است (حاجیها و حسین نژاد، ۱۳۹۴). آنچه که حائز اهمیت است این است که حسابرس باید اطلاعات کاملی از کنترل های داخلی و ضعف های آن به طور کلی داشته باشد تا به محض مشاهده و برخورد با آن ها، پی به ضعف ها در کنترل های داخلی ببرد و آن ها را به واحد مورد رسیدگی گزارش کند. بعضی از نقاط ضعف کنترل های داخلی در بیشتر واحدهای مورد رسیدگی وجود دارند و بعضی از نقاط ضعف، خاص واحدهای رسیدگی بخصوصی هستند و بنابراین عمومیت چندانی ندارند و آن ها را فقط می توان با بررسی دقیق سیستم های کنترل داخلی، کشف کرد (نعمت پژوه، ۱۳۸۱).

وجود گزارش نقاط ضعف با اهمیت کنترل داخلی می تواند به استفاده کنندگان اطلاعاتی در مورد ضعف ها و نحوه عملکرد مدیریت بدهد اما در کشور ما در حال حاضر گزارشی تحت عنوان گزارش ضعف های کنترل داخلی وجود ندارد. اما بعد از تصویب ماده ۳۵ قانون بورس اوراق بهادار تهران، مدیریت ملزم به تهیه گزارشی در مورد کنترل داخلی و همچنین طراحی و استقرار گزارش کنترل داخلی است.

پیشینه تحقیق

پیشینه تحقیق در خارج

کاپارلیوتیس و پونوپولو^۲ (۲۰۱۷) به بررسی تأثیر چهار متغیر: هزینه های بازاریابی، هزینه های تحقیق و توسعه، عمر شرکت و عمر برند بر ارزش برند پرداختند. این محققان با توجه به دسترسی و گزارش دهی داده ها در بورس یونان ۳۷ شرکت را با داده های دوره هشت ساله مورد بررسی قرار دادند. در این مطالعه کیوی توپین به عنوان ارزش برند تلقی شده است. به دلیل دسترسی نداشتن به هزینه های بازاریابی در این تحقیق از هزینه های اداری استفاده شده است. مقدار R^2 در الگوی ترکیبی

¹ Lambert, R., & Larcker

² Kapareliotis & Panopoulos

این تحقیق معادل ۷٪ بوده است. در این تحقیق مشخص شد که هزینه های بازاریابی ($\beta=۴۳۶$ و $t=۳,۴۰$) عمر شرکت آکسیک و گال^۱ (۲۰۱۷) در پژوهشی تاثیر مسئولیت اجتماعی و کیفیت کنترل های داخلی بر عملکرد مالی شرکت ها بررسی نمودند. دوره زمانی تحقیق ۲۰۰۶ تا ۲۰۱۲ بود. نتایج تحقیق نشان داد که افشای مسئولیت اجتماعی مبتنی بر کیفیت کنترل های داخلی باعث می شود، عملکرد مالی شرکت ها بهبود یابد.

لی^۲ (۲۰۱۶) در پژوهشی اقدام به بررسی تاثیر بیش اطمینانی مدیران بر نقاط ضعف کنترل های داخلی شرکت ها نمودند. نتایج پژوهش در یک دوره زمانی ۷ سال بین سال های ۲۰۰۴ تا ۲۰۱۱ و با استفاده از مشاهداتی مبتنی بر ۳۲۵۰۳ سال - شرکت، نشان داد که بین بیش اطمینانی مدیریت با نقاط ضعف کنترل های داخلی ارتباط مثبت و معناداری وجود دارد. بالسام و همکاران^۳ (۲۰۱۶) تحقیقی با عنوان مشوق های حقوق صاحبان سهام و ضعف های کنترل داخلی انجام دادند آن ها بررسی کردند چگونه اثر انگیزه های مالی برای مالکیت سهام، مدیران را به حفظ کنترل داخلی قوی در شرکت ترقیب می کند. نتایج بدست آمده از این تحقیق مبنی بر این است که بیشتر ضعف های کنترل داخلی در سطح شرکت با انگیزه های فراهم شده توسط صاحبان سهام به شدت محدود شده اما این ضعف ها در ارتباط بیشتر است با انگیزه های مدیران.

پیشینه تحقیق در داخل

رفیعی و همکاران (۱۳۹۶) تحقیقی تحت عنوان تاثیر عوامل آمیخته بازاریابی و تصویر شرکت بر ارزش ویژه برند در بخش نرم افزاری صنعت فناوری اطلاعات انجام دادند. جامعه آماری این پژوهش، کاربران محصولات یک شرکت نرم افزاری هستند که علاوه بر کاربر بودن با شرکت تعامل و ارتباط داشته اند، به این منظور با روش نمونه گیری تصادفی ساده نمونه ایی مشتمل بر ۲۲۸ نفر تعیین شد. نتایج حاصل نشان داد که تصویر شرکت به عنوان متغیر میانجی مهمترین نقش را در فرایند ایجاد ارزش ویژه برند ایفا می کند و خدمات پس از فروش، قیمت و ترفیع به واسطه این متغیر بر ابعاد ارزش ویژه برند تاثیر گذارند و از بین ابعاد ارزش ویژه برند، کیفیت ادراک شده و وفاداری به برند بر ارزش ویژه برند تاثیر معنادار و مثبت اعمال می کند. بنابراین، شرکت های فعال در حوزه نرم افزار باید تاکید زیادی بر ایجاد محصول با کیفیت و ایجاد وفاداری به برند داشته و در این زمینه از تصویر شرکت خود نیز به عنوان یک مزیت رقابتی عمده بهره گیرند. همچنین از طریق افزایش مطلوبیت خدمات پس از فروش، استمرار ملاقات نمایندگان شرکت با مشتریان و حفظ تناسب قیمت محصولات خود با کیفیت آنها، تصویر ذهنی مثبت مشتریان از شرکت را ارتقا داده و از این طریق بر کیفیت ادراک شده و وفاداری مشتریان خود تاثیر مثبت اعمال نمایند.

مهرانی (۱۳۹۶) پژوهشی تحت عنوان بررسی رابطه بین عناصر منتخب آمیخته بازاریابی با ارزش ویژه برند شرکت صباح (مطالعه موردی: مشتریان شهر گرگان)، انجام دادند. روش تحقیق در این پژوهش توصیفی - پیمایشی از نوع همبستگی است و جامعه آماری کلیه مشتریان شرکت صباح در شهرستان گرگان که تعداد آنها نامحدود در نظر گرفته شده است و تعداد نمونه نیز بر اساس روش نمونه گیری تصادفی ساده و با استفاده از جدول کرجسی و مورگان، ۳۸۴ نفر است. ابزار گردآوری داده ها در این پژوهش پرسشنامه است. نتایج حاصل از فرضیات اصلی پژوهش حاکی از آن است که بین قیمت و ارزش ویژه برند،

¹ Akisik & Gal

² Lee

³ Balsam et al

بین تبلیغات و ارزش ویژه برند رابطه معنی داری وجود دارد ولی بین توزیع با ارزش ویژه برند رابطه ای وجود ندارد. همچنین، نتایج حاصل از فرضیات فرعی پژوهش حاکی از آن است که بین قیمت و تداعی برند، بین توزیع و آگاهی برند، بین تبلیغات و وفاداری برند، بین تبلیغات و آگاهی برند، بین تبلیغات و کیفیت درک شده و بین وفاداری، کیفیت درک شده و تداعی برند با ارزش ویژه برند ارتباط معناداری وجود دارد ولی بین قیمت با کیفیت درک شده و قیمت با وفاداری مشتریان و بین توزیع و کیفیت درک شده و بین توزیع و وفاداری مشتریان رابطه معناداری وجود ندارد.

فرضیه‌های پژوهش

۱. ارتباط رتبه کنترل داخلی بر نام تجاری در شرکتهای بورسی تاثیر دارد.
۲. ارتباط رتبه کنترل داخلی بر عملکرد در شرکتهای بورسی تاثیر دارد.

مدل و متغیرهای تحقیق

متغیرهای مورد مطالعه در این تحقیق، شامل متغیرهای وابسته، مستقل و کنترلی به شرح زیر اندازه گیری شده اند.

متغیر وابسته

نام تجاری

در این تحقیق از روش هولیان^۱ که یکی از روش های ارزش گذاری نام تجاری در بعد مالی می باشد استفاده می گردد. طبق پژوهش های قبلی همچون چو و که^۲، ۲۰۰۶، کرین و استورامن^۳، ۱۹۹۸؛ مادن و همکاران^۴، ۲۰۰۶ ارزش نام تجاری را بر اساس روش زیر محاسبه می نمایند:

$$\text{brand equity}_{i,t} = \text{FCF}_{i,t} - (\text{Total assets}_{i,t} \times \text{ROA}_{i,t})$$

$\text{brand equity}_{i,t}$ ارزش نام تجاری شرکت i در زمان t

$\text{FCF}_{i,t}$ جریان وجه نقد آزاد شرکت i در زمان t

$\text{Total assets}_{i,t}$ کل دارایی های شرکت i در زمان t

$E_{i,t}$ بازده مورد انتظار سهام شرکت i در زمان t

حال جریان وجه نقد آزاد را به صورت زیر محاسبه می نمایم:

در این تحقیق از مدل لن و پلسن^۵، (۱۹۸۹) برای اندازه گیری جریان های نقدی آزاد واحد تجاری استفاده می شود. بر اساس مدل مذکور، جریان های نقدی آزاد از طریق فرمول زیر محاسبه می گردد:

$$\text{FCF}_{it} \cong (\text{INC}_{it} - \text{TAX}_{it} - \text{INTEP}_{it} - \text{PSDIV}_{it} - \text{CSDIV}_{it}) / A_{i,t01}$$

که در آن:

FCF_{it} : جریان های نقدی آزاد شرکت i در سال t

¹ Houlihan Valuation Advisors

² Chu, S., & Keh, H. T. (2006).

³ Kerin, R. A., & Sethuraman, R. (1998).

⁴ Madden, T. J., Fehle, F., & Fournier, S. (2006).

⁵ Lehn and Poulsen

INC_{it} : سود عملیاتی قبل از استهلاک شرکت i در سال t

TAX_{it} : کل مالیات پرداختی شرکت i در سال t

$INTEP_{it}$: هزینه بهره پرداختی شرکت i در سال t

$PSDIV_{it}$: سود سهامداران ممتاز پرداختی شرکت i در سال t

$CSDIV_{it}$: سود سهامداران عادی پرداختی شرکت i در سال t

$A_{i,t01}$: کل ارزش دفتری دارایی های شرکت i در سال $t-1$

همچنین بازده مورد انتظار دارایی ها را به ترتیب زیر محاسبه می نماییم:

بازده دارایی های یک شاخص، از چگونگی سودآوری شرکت، وابسته به کل دارایی های آن شرکت می باشد. بازده دارایی، یک ایده درباره مدیریت کارآمد، در رابطه با استفاده از دارایی ها، در جهت تولید سود (دارایی های مولد) به ما می دهد، که از طریق تقسیم سود سالیانه، به کل دارایی شرکت، محاسبه می شود. بازده دارایی به صورت درصد بیان می شود و بعضی اوقات به بازده سرمایه گذاری نیز اشاره دارد (ژانگ و همکاران^۱، ۲۰۰۹).

$$ROA_t = \frac{EBIT}{TA_t}$$

$EBIT_t$ سود قبل از بهره و مالیات

TA_t کل دارایی ها

عملکرد

برای اندازه گیری عملکرد و ارزش شرکت از نسبت Q توبین براساس مدل وانگ و سنگوپتا^۲ (۲۰۱۶) استفاده خواهد شد. این متغیر از جمله متغیرهای جدید است که توسط توبین ارائه شد و تا به امروز انواع Q معرفی و در پژوهش ها مورد استفاده قرار گرفته است. در این مطالعه Q توبین به صورت کسر مجموع ارزش بازار سرمایه به علاوه بدهی، تقسیم بر ارزش دفتری دارایی ها محاسبه خواهد شد:

$$Q = \frac{MVE + TL}{TA}$$

که در رابطه بالا؛

Q : Tobin's Q توبین،

MVE : ارزش بازار حقوق صاحبان سهام

TL : مجموع بدهی ها

TA : مجموع دارایی های شرکت

¹ Zhang, T. Yao, T. Yu, T. Chen

² Wang, H.-M.D., & Sengupta, S. (2016).

متغیر مستقل رتبه کنترل داخلی

متغیر وابسته این پژوهش، رتبه کنترل‌های داخلی است. برای تعیین رتبه کنترل داخلی شرکت‌ها، گزارش‌های حسابرس مستقل آنها مورد بررسی قرار می‌گیرد. بدین منظور برای شناسایی نقاط ضعف کنترل‌های داخلی که در گزارش حسابرسی درج می‌شود، از چک لیست رعایت الزامات کنترل‌های داخلی حاکم بر گزارشگری مالی استفاده می‌گردد. بدین ترتیب با مشخص شدن نوع ضعف‌های کنترل‌های داخلی موجود در چک لیست، گزارش‌های حسابرسی مستقل شرکت‌های نمونه جهت تعیین تعداد نقاط ضعف‌های مذکور مورد بررسی قرار گرفت. این چک لیست بر اساس مقیاس ۰ و ۱ سنجیده می‌شود. بدین صورت که اگر افشا کرده باشد عدد ۱ در غیر اینصورت عدد ۰ به آن تعلق می‌گیرد (حاجیها و حسین نژاد، ۱۳۹۴).

متغیرهای کنترلی اندازه شرکت

در این تحقیق همانند پژوهش گراهام و همکاران^۱ (۱۹۹۸)، لی^۲ (۲۰۱۶) و بن و همکاران^۳ (۲۰۰۷) به منظور اندازه گیری اندازه شرکت‌ها از لگاریتم خالص فروش شرکت‌ها به عنوان متغیر کنترلی استفاده شده است.

زیان ده بودن شرکت (Loss)

برای محاسبه ی این متغیر از ۰ و ۱ استفاده می‌شود. به این صورت که اگر چنانچه شرکت زیان گزارش کرده باشد، مقدار آن ۱ و در غیر این صورت ۰ در نظر گرفته می‌شود (بن و همکاران، ۲۰۰۷).

شهرت حسابرس

شهرت حسابرس می‌تواند به اندازه ای مهم باشد که بازار سرمایه و فعالان آن ممکن است کیفیت حسابرسی را بر اساس شهرت او و نه توانایی اش برای کشف و گزارش اشتباهات با اهمیت صورت‌های مالی ارزیابی نمایند (هوگان، ۱۹۹۷). واتر و زیمرمن^۴ (۱۹۸۶) استدلال می‌کند که شهرت و اعتبار، انگیزه ای برای مستقل ماندن حسابرسان است. کسب اعتبار از طریق گزارشگری موارد نقض، پر هزینه است، اما پس از تحقق، تقاضا برای خدمات حسابرسی و حق الزحمه آنان افزایش یافته و اعتبار حسابرس بعنوان ضمانت استقلال وی تلقی می‌شود. با عنایت به توضیحات فوق، در صورتی حسابرس شرکت سازمان حسابرسی باشد عدد ۱ و در غیر اینصورت عدد صفر اختصاص می‌یابد (مجتهدزاده و آقایی، ۱۳۸۳).

مدل مورد استفاده برای آزمون فرضیه‌ها

به منظور آزمون فرضیه‌های تحقیق از الگویی که هاردیس و همکاران^۵ (۲۰۱۴) و هوانگ و همکاران^۶ (۲۰۱۶) در پژوهش خود استفاده نمود، بهره گرفته شده است که الگوی مزبور به شرح زیر می‌باشد:

¹ Graham & Lemmon & Schallheim

² Lee

³ Ben-David et al

⁴ Wattes and Zimmerman

⁵ Hardies et al

⁶ Hwang et al

مدل اول

$$\text{brand equity}_{i,t} = a_0 + a_1 \text{ICW}_{i,t} + a_2 \text{Size}_{i,t} + a_3 \text{Loss}_{i,t} + a_4 \text{BIG}_{i,t} + \varepsilon_{i,t}$$

مدل دوم

$$\text{brand } Q_{i,t} = a_0 + a_1 \text{ICW}_{i,t} + a_2 \text{Size}_{i,t} + a_3 \text{Loss}_{i,t} + a_4 \text{BIG}_{i,t} + \varepsilon_{i,t}$$

$\text{brand equity}_{i,t}$ نام تجاری شرکت i در زمان t

$\text{ICW}_{i,t}$ رتبه کنترل‌های داخلی شرکت i در زمان t

$\text{Size}_{i,t}$ اندازه شرکت i در زمان t

$\text{Loss}_{i,t}$ زیان ده بودن شرکت i در زمان t

$\text{BIG}_{i,t}$ شهرت حسابرس شرکت i در زمان t

$\text{brand } Q_{i,t}$ عملکرد شرکت i در زمان t

روش پژوهش

تحقیق حاضر در حوزه تحقیقات اثباتی حسابداری قرار دارد و با توجه به آن که از اطلاعات تاریخی برای آزمون فرضیه‌ها استفاده شده است، در زمره تحقیقات شبه آزمایشی نیز طبقه بندی می‌گردد. با توجه به ماهیت و روش تحقیق، نوعی پژوهش توصیفی-همبستگی به شمار می‌رود. به لحاظ معرفت‌شناسی نیز از نوع تجربه‌گرا بوده و روش استدلال آن استقرایی است.

جامعه و نمونه آماری

کلیه شرکتهای عضو جامعه آماری که دارای شرایط زیر بودند، به عنوان نمونه آماری لحاظ شدند و آن دسته از شرکت‌هایی که این شرایط را نداشتند، از نمونه آماری حذف گردیدند که این شرایط عبارتند از:

≠ پایان سال مالی آنها ۲۹ اسفند ماه باشد،

≠ از سال ۱۳۹۲ تا ۱۳۹۷ در بورس حضور داشته باشند،

≠ شرکت بین سال‌های ۱۳۹۲ تا ۱۳۹۷، تغییر سال مالی نداشته باشد،

≠ شرکت نباید در گروه واسطه‌گری مالی باشد (بانک‌ها، نهادها، سرمایه‌گذاری‌ها و...) اطلاعات مورد نیاز

شرکت، در دسترس باشد.

روند انتخاب شرکت‌های نمونه در جدول (۱) درج شده است.

جدول (۱): روند انتخاب نمونه آماری پژوهش

تعداد	تعداد	شرح
۵۶۱		شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران منتهی به سال ۱۳۹۷
	۱۰۷	شرکت‌های غیر فعال پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران منتهی به سال ۱۳۹۷
	۱۹۱	شرکت‌هایی که سال مالی آنها به ۱۲/۲۹ ختم نمی‌شود
	۶۶	شرکت‌های واسطه‌گری مالی (بانک‌ها، بیمه، لیزینگ و ...)
	۱۲۴	عدم دسترسی به گزارش‌های جامع مالی بر اساس روابط متغیرها

(۴۸۸)		مجموعه شرکت‌های حذف شده
۷۳		تعداد شرکت‌های مورد بررسی
۴۳۸		تعداد سال-شرکت

بعد از مدنظر قرار دادن کلیه معیارهای بالا تعداد ۷۳ شرکت به عنوان جامعه غربال‌گری شده باقیمانده است که تمامی آن‌ها به عنوان نمونه پژوهش انتخاب شده‌اند. بنابراین در بازه ۶ ساله مشاهدات به ۴۳۸ سال-شرکت (سال ۶ × شرکت ۷۳) می‌رسد. علت انتخاب نمونه‌گیری سامانمند آن است که، اغلب اطلاعات بیشتری به ازای هزینه هر واحد از نمونه‌گیری تصادفی ساده ارائه می‌دهد. یک نمونه سیستماتیک به طور کلی به صورت یکنواخت‌تر روی کلیه جمعیت توزیع می‌شود و در نتیجه اطلاعات بیشتری درباره جامعه از یک جامعه نسبت به نمونه‌گیری تصادفی ساده با همان حجم بدست می‌دهد.

یافته‌های پژوهش

آمار توصیفی

بر اساس جدول (۲) آمار توصیفی متغیرهای تحقیق ارائه شده است:

جدول (۲): آمار توصیفی

نام متغیر	میانگین	میان	انحراف معیار	کمینه	بیشینه
نام تجاری	۰/۱۲۴	۰/۰۸۴	۰/۰۹۲	-۰/۰۳۲	۰/۷۰۳
عملکرد	۰/۱۶۸	۰/۱۵۹	۰/۱۱۴	۰/۰۰۰	۰/۷۲۱
رتبه کنترل داخلی	۱/۵۸۳	۰/۹۷۶	۱/۴۹۸	۰/۰۰	۵/۰۰
کیفیت حسابرسی	۰/۶۸۲	۰/۵۹۳	۰/۴۳۷	۰/۰۰	۱/۰۰
اندازه شرکت	۱۳/۲۱	۱۲/۹۷	۱/۱۸	۹/۰۳	۱۵/۷۷
زیان ده بودن	۰/۴۷۳	۰/۴۴۸	۰/۲۱۸	۰/۰۰۰	۱/۰۰۰
شهرت حسابرس	۰/۲۰۲	۰/۱۹۸	۰/۱۷۷	۰/۰۰۰	۱/۰۰۰

بررسی نتایج آمار توصیفی باید بیان نمود، ارزش برابر با ۰/۱۲۴ می باشد که این به معنای آنست ارزش برندهای شرکت‌های مورد بررسی بر اساس تابع جریان نقد آزاد کمتر از ۱۵ درصد می باشد و این به معنای ضعف شرکت‌های مورد بررسی از نظر برند سازی و ایجاد ارزش نام تجاری می باشد. همچنین ملاحظه مقدار میانگین متغیر عملکرد برند که برابر با ۰/۱۶ می باشد نشان دهنده ی این موضوع است که ۱۶ درصد کل دارایی‌های شرکت از محل ارزش بازار حقوق صاحبان سهام و مجموع بدهی‌های شرکت‌ها می باشد. همچنین آمار توصیفی رتبه کنترل داخلی برابر با ۱/۵۸۳ می باشد که بیان کننده این موضوع است که، حداکثر نقاط رتبه کنترل‌های داخلی گزارش شده برای شرکت‌های مورد بررسی ۵ مورد با میانگین ۱/۸۱۳ می‌باشد. نکته قابل توجه دیگر این جدول، بیشتر بودن ارزش بازار حقوق صاحبان سهام اغلب شرکت‌های نمونه از ارزش دفتری آن است که ملاحظه مقدار میانگین متغیر فرصت‌های رشدگواه این مدعاست.

آمار استنباطی

در این قسمت به منظور آزمون فرضیات (تاثیر متغیرها) از آماره t و سطح معنی داری آن استفاده می‌کنیم. در صورتیکه قدرمطلق t محاسبه شده از t جدول بزرگتر باشد، فرضیه صفر رد می‌شود و ضریب مورد نظر معنی دار خواهد بود و در غیر اینصورت نمی‌توان فرضیه صفر را رد کرد. همچنین سطح معنی داری نیز نشان دهنده حداقل احتمال تایید فرض صفر مبنی بر صفر بودن ضریب مورد نظر را بیان می‌کند که اگر این احتمال از ۵ درصد بزرگتر باشد، فرض صفر را نمی‌توان رد کرد و در غیر اینصورت، ضریب مورد نظر معنی دار است.

فرضیه اول) ارتباط رتبه کنترل داخلی بر نام تجاری در شرکتهای بورسی تاثیر دارد.

بر اساس تحلیل های آماری باید بیان نمود، رتبه کنترل داخلی بر نام تجاری شرکت ها تاثیر مثبت و معناداری دارد. به عبارت دیگر رتبه کنترل داخلی (ICW) در سطح خطای ۱ درصد و مقدار آماره t (۲/۹۹۶) می باشد که بر نام تجاری (brand equity) تاثیر مثبت و معناداری دارد. از این رو فرضیه H_0 در سطح اطمینان بالاتر از ۹۵ درصد رد گردید یعنی رتبه کنترل داخلی بر نام تجاری شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تاثیر دارد. (جدول ۳).

جدول (۳): آزمون فرضیه اول تحقیق

متغیر وابسته: نام تجاری		دوره ی زمانی تحقیق: ۱۳۹۲-۱۳۹۷	
مشاهدات: ۴۳۸ سال-شرکت		تعداد شرکت ها: ۷۳ شرکت	
متغیر		نام تجاری (brand equity)	
	نوع ارتباط	ضریب رگرسیونی	آماره t
Constant	؟	۰/۰۸۸	۳/۰۱۹
رتبه کنترل داخلی	+	۰/۰۸۶*	۲/۹۹۶
اندازه شرکت	+	۰/۰۷۵*	۲/۷۶۴
زیان ده بودن	-	۰/۰۹۳**	۳/۶۱۵
شهرت حسابرس	+	۰/۱۰۱*	۴/۱۱۷
ضریب تعیین	۰/۶۵۷	آماره F	۱۹/۲۷*
ضریب تعیین تعدیل شده	۰/۶۱۴	دوربین واتسون	۱/۷۹
<p>نکته: * بیانگر معناداری آماری در سطح خطای ۵٪ می باشد. ** بیانگر معناداری آماری در سطح خطای ۱٪ می باشد.</p> <p>نماد: افشای ضعف کنترل داخلی (ICW)؛ ارزش برند (brand equity)؛ اندازه شرکت (SIZE)؛ اهرم مالی (LEV)؛ زیان ده بودن (LOSS)؛ شهرت حسابرس (BIG)</p>			

فرضیه دوم) ارتباط رتبه کنترل داخلی بر عملکرد در شرکتهای بورسی تاثیر دارد.

بر اساس تحلیل های آماری باید بیان نمود، رتبه کنترل داخلی بر عملکرد شرکت ها تاثیر مثبت و معناداری دارد. به عبارت دیگر رتبه کنترل داخلی (ICW) در سطح خطای ۵ درصد و مقدار آماره t (۲/۷۳۶) می باشد که بر عملکرد (Q equity) تاثیر

مثبت و معناداری دارد. از این رو فرضیه H_0 در سطح اطمینان بالاتر از ۹۵ درصد رد گردید یعنی رتبه کنترل داخلی بر عملکرد شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تاثیر دارد. (جدول ۴).

جدول (۴): آزمون فرضیه دوم پژوهش

متغیر وابسته: عملکرد		دوره ی زمانی تحقیق: ۱۳۹۲-۱۳۹۷	
مشاهدات: ۴۳۸ سال-شرکت		تعداد شرکت ها: ۷۳ شرکت	
عملکرد (brand equity)		عملکرد	
متغیر	نوع ارتباط	ضریب رگرسیونی	آماره t
Constant	؟	۰/۰۹۷	۴/۰۳۳
رتبه کنترلهای داخلی	+	۰/۰۷۴**	۲/۷۳۶
اندازه شرکت	+	۰/۰۸۳*	۲/۳۸۲
زیان ده بودن	-	۰/۰۶۸**	۲/۲۹۱
شهرت حسابرس	+	۰/۰۹۶*	۴/۲۲۸
ضریب تعیین	۰/۷۳۲	آماره F	۲۳/۱۳*
ضریب تعیین تعدیل شده	۰/۷۱۶	دوربین واتسون	۱/۸۴

نکته: * بیانگر معناداری آماری در سطح خطای ۵٪ می باشد. ** بیانگر معناداری آماری در سطح خطای ۱٪ می باشد.

نماد: افشای ضعف کنترل داخلی (ICW)؛ عملکرد برند (Q equity)؛ اندازه شرکت (SIZE)؛ اهرم مالی (LEV)؛ زیان ده بودن (Loss)؛ شهرت حسابرس (BIG)

بحث و نتیجه گیری

واحدهای اقتصادی برای دستیابی به اهداف کوتاه مدت و بلند مدت و تحقق مأموریت ها و چشم اندازها، حفظ توان مالی و سود آوری، مقابله با رویدادهای غیر منتظره و پاسخ گویی در برابر پاسخ خواهان (صاحبان سرمایه، دولت و...) باید از یک سیستم کنترل داخلی اثربخش برخوردار باشند. کنترل داخلی، یک رویداد یا وضعیت خاص نیست، بلکه مجموعه ای از اقدامات متوالی و فراگیر است که به همه فعالیت های سازمان نفوذ و تسری پیدا می کند. این اقدامات در گستره عملیات یک سازمان و به شکلی مستمر روی می دهد. آن ها در مسیری که مدیریت سازمان را اداره می کند و پیش می برد، به صورتی فراگیر و جدایی ناپذیر از آن وجود دارند. مدیران موسسات و سازمانها توجه وافری به سیستم های کنترل داخلی دارند، زیرا مدیران به خوبی می دانند در نبود یک سیستم کنترل داخلی اثر بخش، تحقق رسالت اصلی شرکت، حفظ سودآوری و به حداقل رساندن رویدادهای غیر منتظره بسیار مشکل است و سیستم کنترلی وسیله ایست که موجب می شود، نسبت به ارقام و اطلاعات حسابداری اطمینان بیشتری بیابند و اعداد و اطلاعات مذکور را مبنای تصمیمات خود قرار دهند و همچنین آنان را مطمئن می سازد که سیستم و روش های صحیح مالی و اداری در داخل موسسه ایشان به طور کامل اجراء می شود (ارجمند نژاد، ۱۳۸۵). صاحبان سرمایه و سایر اشخاص ذی نفع در واحدهای اقتصادی تصور می کنند کنترل های داخلی ابزار دستیابی به اهداف واحد اقتصادی هستند. مدت های طولانی است که کنترل های داخلی مورد توجه است خصوصاً بعد از رسوایی های سال

۲۰۰۲ و تصویب قانون ساربینز اوکسلی. بخش ۴۰۴ این قانون به کنترل های داخلی و وظایف مدیریت در ایجاد و نگهداری یک سیستم اثر بخش کنترل داخلی پرداخته است. با توجه به توضیحات داده شده، خلاصه ی نتایج به ترتیب زیر می باشد:

فرضیه اول) ارتباط رتبه کنترل داخلی بر نام تجاری در شرکتهای بورسی تاثیر دارد.

بر اساس تحلیل های آماری باید بیان نمود، رتبه کنترل داخلی بر نام تجاری شرکت ها تاثیر مثبت و معناداری دارد. به عبارت دیگر رتبه کنترل داخلی (ICW) در سطح خطای ۱ درصد و مقدار آماره t (۲/۹۹۶) می باشد که بر نام تجاری (brand equity) تاثیر مثبت و معناداری دارد. از این رو فرضیه H_0 در سطح اطمینان بالاتر از ۹۵ درصد رد گردید یعنی رتبه کنترل داخلی بر نام تجاری شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تاثیر دارد.

در تحلیل نتیجه این فرضیه باید بیان نمود، رتبه کنترل داخلی به عنوان یک مزیت رقابتی در بین شرکت ها محسوب می شود که می تواند در توسعه هر چه بیشتر عملکرد رقابتی شرکت ها و جلب اطمینان و اعتماد سهامداران و سرمایه گذاران موثر باشد. چرا که همواره هزینه های نمایندگی به عنوان یک مشکل جدی بین شرکت ها با سهامداران محسوب می شود که حتی این موضوع می تواند نام تجاری شرکت ها را تحت تاثیر قرار دهد. در واقع، کنترل های داخلی به مضمون نظارت های اثربخش و تاثیر گذار در ارائه ی اطلاعات با کیفیت به سهامداران و ارتقای قابلیت اتکا پذیری آنان به صورت های مالی می باشد. در تحت این شرایط نیز کنترل های داخلی به دلیل وجود ضعف های موجود با مشکلات جدی ممکن است مواجه شوند اما شناسایی و افشای آن به منزله تلاش شرکت ها برای رفع آن ها محسوب می شود و این موضوع می تواند به امنیت بازاریابی شرکت ها و حفظ جایگاه نام تجاری منجر شود، و باعث می گردد نسبت به سایر شرکت ها اعتماد و اطمینان بیشتری در سهامداران و سرمایه گذاران ایجاد شود و شکاف های هزینه های نمایندگی و ضعف های نظارتی از طریق شناخت بهتر مشکلات رفع گردد و شرکت ارزش بیشتری در نام تجاری اش ایجاد شود. نتیجه ی این فرضیه با تحقیق جی و همکاران^۱ (۲۰۱۸) که نتیجه ی این تحقیق را تایید می نماید مطابقت دارد.

فرضیه دوم) ارتباط رتبه کنترل داخلی بر عملکرد در شرکتهای بورسی تاثیر دارد.

بر اساس تحلیل های آماری باید بیان نمود، رتبه کنترل داخلی بر عملکرد شرکت ها تاثیر مثبت و معناداری دارد. به عبارت دیگر رتبه کنترل داخلی (ICW) در سطح خطای ۵ درصد و مقدار آماره t (۲/۷۳۶) می باشد که بر عملکرد (Q equity) تاثیر مثبت و معناداری دارد. از این رو فرضیه H_0 در سطح اطمینان بالاتر از ۹۵ درصد رد گردید یعنی رتبه کنترل داخلی بر عملکرد شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تاثیر دارد.

در تحلیل نتیجه این فرضیه نیز باید بیان گردد، رتبه کنترل های داخلی به عنوان یک مزیت برای شرکت ها در راستای ارتقای عملکردهای بازاریابی محسوب می شود که می تواند به تقویت هر چه بیشتر استراتژی های بازاریابی شرکت ها کمک نماید. به عبارت دیگر، کنترل های داخلی واحد تجاری باید حداقل به صورت سالانه توسط هیئت مدیره بررسی شده و نتایج آن به همراه نقاط ضعف با اهمیت موجود و نحوه اصلاح آنها، در گزارش کنترل های داخلی افشا گردد. همچنین، در این گزارش، هیئت مدیره باید در مورد اینکه سیستم کنترل داخلی شرکت اطمینان معقولی از دستیابی به اهداف شرکت می دهد، اظهار نظر صریحی نماید. بنابراین، باید مبانی ارزیابی و مستندات مربوط به سیستم کنترل داخلی شرکت توسط هیئت مدیره و در گزارش کنترل های داخلی شرکت به شکل مناسبی مستند سازی گردد تا از این طریق با شناخت بهتر بتوانند رتبه داخلی را کنترل و

¹ Ji et al

تلاش نمایند تا در راستای استراتژی های سازمان ها حل گردد. لذا این موضوع باعث ارتقای سطح عملکرد برند در بازار و در بین رقبا می شود و باعث می شود جایگاه بازاریابی و نام تجاری شرکت تقویت گردد و بدلیل افزایش سهم ارزش بازار، سهم بیشتری از سایر رقبا را به خود اختصاص دهد و به رشد و پویایی هر چه بیشتر عملکردهای رقابتی شرکت ها کمک نماید. نتیجه ی این فرضیه با تحقیق جی و همکاران^۱ (۲۰۱۸) که نتیجه ی این تحقیق را تایید می نماید مطابقت دارد.

منابع

- ✓ ارجمندنژاد، عبدالمهدی، (۱۳۸۵)، چارچوبی برای نظام های کنترل داخلی در واحدهای بانکی، انتشارات کمیته نظارت بر بانکداری بال مستقر در بانک تسویه حساب های بین المللی، گروه مطالعاتی بانکی و اعتباری، مدیریت کل نظارت بر بانک ها و موسسات اعتباری، صص ۱-۶۴
- ✓ آقازاده، هاشم، آقامیری، احسان، شهرامی، فرینام، (۱۳۹۵)، بررسی تأثیر ارزش برند صنعتی بر مؤلفه های ارزش برند ترکیبی و قصد خرید مصرف کننده نهایی، فصلنامه مدیریت بازرگانی، دوره ۸، شماره ۴، صص ۶۹۹-۷۷۰
- ✓ حاجیها، زهره، حسین نژاد، سهیلا، (۱۳۹۴)، عوامل تاثیرگذار بر نقاط ضعف با اهمیت کنترل داخلی، پژوهش های حسابداری مالی و حسابرسی، سال هفتم، شماره ۲۶، صص ۱۱۹-۱۳۷
- ✓ حجازی، رضوان، اسماعیلی کیا، غریبه، (۱۳۹۲)، تاثیر سیستم های برنامه ریزی منابع انسانی (ERP) بر اثربخشی کنترل های داخلی در رابطه با گزارشگری مالی، پژوهش های تجربی حسابداری، شماره ۱۰، صص ۱۷-۳۸
- ✓ حساس یگانه، یحیی، حسنی القار، مسعود، مرفوع، محمد، (۱۳۹۴)، بررسی تاثیر بیش اطمینانی مدیریت بر حق الزحمه حسابرسی، بررسی های حسابداری و حسابرسی، دوره ۲۲، شماره ۳، صص ۳۶۳-۳۸۴
- ✓ حساس یگانه، یحیی، تقی نتاج ملکشاه، غلامحسین، (۱۳۸۵)، بررسی رابطه گزارش کنترل های داخلی با تصمیم گیری استفاده کنندگان، فصلنامه مطالعات حسابداری، دوره ۴، شماره ۱۴، صص ۱۳۳-۱۷۶
- ✓ رفیعی، ساغر، حقیقی نسب، منیژه، یزدانی، حمیدرضا، (۱۳۹۵)، تاثیر عوامل آمیخته بازاریابی و تصویر شرکت بر ارزش ویژه برند در بخش نرم افزاری صنعت فناوری اطلاعات، تحقیقات بازاریابی نوین، سال دوم، شماره چهارم، شماره پیاپی (۷)، صص ۱۸۲-۱۹۵
- ✓ رقیه، خرمی، بوداقتی، حسین، (۱۳۹۵)، بررسی میزان تاثیر تبلیغات تجاری بر ارزش ویژه ی برند (مطالعه موردی: کارخانجات شکلات سازی آذربایجان شرقی)، فصلنامه مدیریت زنجیره ارزش، دوره ۱، شماره ۳، صص ۴۳-۶۵
- ✓ علیزاده فروتنقه، زهرا گل، باقرپور ولاشانی، محمدعلی، نوغانی، محسن، (۱۳۹۵)، تاثیر اجرای دستورالعمل کنترل های داخلی بر سطح اعتماد استفاده کنندگان از صورت های مالی، فصلنامه دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت، سال پنجم، شماره ۱۸، صص ۶۳-۸۱
- ✓ زمانی مقدم، افسانه، جعفری فر، شیوا، (۱۳۹۳)، ارتباط ابعاد ارزش ویژه برند مبتنی بر مشتری با تمایل به خرید مشتریان (خریداران اتومبیل هیوندای در شهر تهران)، مجله مدیریت بازاریابی، شماره ۲۵، صص ۱-۱۷

¹ Ji et al

- ✓ شهسوار، فاطمه، عالم تبریز، اصغر، (۱۳۹۴)، شناسایی عوامل موثر در ایجاد برند در شرکتهای صنایع غذایی، فصلنامه علوم و صنایع غذایی، دوره ۱۲، شماره ۴۷، صص ۱۵۹-۱۷۰.
- ✓ عزیزی، شیما، درویشی، زاهد، (۱۳۹۰)، بررسی عوامل تعیین کننده ارزش برند با رویکرد مالی در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، چشم انداز مدیریت بازرگانی، شماره ۶ صص ۹-۳۲.
- ✓ مشهدی، جعفر، نظری، سحر، احتشام رائی، رضا، (۱۳۹۶)، تاثیر چارچوب کنترل و ارزیابی فناوری اطلاعات بر کیفیت کنترل های داخلی و کیفیت گزارشگری مالی شرکت های موجود در صنعت داروسازی پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار، مجله مدیریت توسعه و تحول، شماره ۲۸، صص ۸۱-۷۱.
- ✓ Aaker, D. A. (1991). "Managing brand equity :Capitalizing on the Value of Brand Name ,"Free press, New York, NY.
- ✓ Altamuro, j., Beatty, A. (2010). "How does internal control regulation affect financial reporting?", *Jornal of Accounting and Economic*, Vol.49. Pp. 58-74.
- ✓ Balsam. Steven, Wei Jiang, Bo Lu ,(2016), *Equity Incentives and Internal Control Weaknesses* November 15, NO 48.,PP.1-34.
- ✓ Balsam. Steven, Wei Jiang, Bo Lu. (2016), *Equity Incentives and Internal Control Weaknesses* November 15, NO 48., PP.1-34
- ✓ Ben-David, I., Graham, J.R. & Harvey, C.R. (2010). *Managerial miscalibration*, Working paper, Duke University.
- ✓ Brown .Kareen E., Jee-Hae Lim ,(2012), *The Effect of Internal Control Deficiencies on the Usefulness of Earnings in Executive Compensation*. University of Waterloo., NO13, PP1-13.
- ✓ Chen, S., Lai, S., Liu, C., McVay, S. (2014). *Overconfident Managers and Internal Controls* Working paper, National Taiwan University and University of Washington
- ✓ Chu, S., & Keh, H. T. (2006). *Brand value creation: Analysis of the Interbrand-business week brand value rankings*. *Marketing Letters*, 17(4), 323-331.
- ✓ Graham R., Michael L. Lemmon, James S. Schallheim. (1998). *Debt, Leases, Taxes, and the Endogeneity of Corporate Tax Status*, Volume 53, Issue 1, February, Pages 131-162
- ✓ Hackbarth, D. (2015). *Managerial traits and capital structure decisions*. *Journal of Financial and Quantitative Analysis*, 43(4): 843-882.
- ✓ Hoitash,U.,Hoitash,R.,& Johnstone. K ,(2015), *Internal Control Material Weaknesses and CFO Compensation*", Working paper. Madison: University of Wisconsin, NO 57,PP.1-31.
- ✓ Hoitash,U.,Hoitash,R.,& Johnstone. K ,(2011), *Internal Control Material Weaknesses and CFO Compensation*", Working paper. Madison: University of Wisconsin, NO 57,PP.1-31.
- ✓ Johnson, E., Kuhn, J.R., Apostolu, B. & Hassell, J.M. (2013). *Auditor perceptions of client narcissism as a fraud attitude risk factor*. *Auditing: A Journal of Practice and Theory*, 32 (1): 203-219.
- ✓ Kapareliotis, I. & Panopoulos, A. (2017). *The determinants of brand equity*. *Journal of Managerial Finance*, 36(3), 225-233
- ✓ Kerin, R. A., & Sethuraman, R. (1998). *Exploring the brand value-shareholder value nexus for consumer goods companies*. *Journal of the Academy of Marketing Science*, 26(4), 260-273.
- ✓ Kim, J. B., Wang, Z. & Zhang, L. (2014). *CEO Overconfidence and Stock Price Crash Risk*, Working Paper, Available: [Http://www.ssrn.com](http://www.ssrn.com).

- ✓ Madden, T. J., Fehle, F., & Fournier, S. (2006). Brands matter: An empirical demonstration of the creation of shareholder value through branding. *Journal of the Academy of Marketing Science*, 34(2), 224–235
- ✓ McMullen, D.A., K. Raghunandan, and D.V. Rama, (1996), Internal control reports and financial reporting problems. *Accounting Horizons*, December 10, PP.67-75.
- ✓ Wang, H.-M.D., & Sengupta, S. (2016). Stakeholder relationships, brand equity, firm performance: A resource-based perspective, *Journal of Business Research*, <http://dx.doi.org/10.1016/j.jbusres.2016.05.009>
- ✓ Yazawa, Kenichi, (2010), Why Don't Japanese Companies Disclose Internal Control Weakness? :Evidence from J-SOX Mandated Audits. *Aoyama Gakuin University*, NO 32, PP.2-11.
- ✓ Yoo, B., & Donthu, N. (2002). “Testing crosscultural invariance of the brand equity creation process”. *Journal of Product and Brand Management*, 11(6), 380–398.
- ✓ Zhang, G. (2009). Accounting information, capital investment decisions, and equity valuation: Theory and empirical implications. *Journal of Accounting Research* 38: 271–290.

